

самообмеження» та «добровільно прийняті межі» [2, 291]. «Справжня культура вимагає чесної гри» [2, 292], доброчесності, яких іноді так не вистачає сучасному світу...

Література

1. Роттердамський, Еразм Похвала Глупоті, або Похвальне слово Дурості, виголошене Еразмом Роттердамським. Домашні бесіди [Текст] / Еразм Роттердамський ; [пер. з латини: В. Литвинов, Й. Кобів ; передм., слов. Й. Кобова]. – Київ : Основи, 1993. – 317 с.

2. Хейзинга Йохан. Homo ludens. Человек играющий / Сост., предисл. и пер. с нидерл. Д. В. Сильвестрова; Коммент., указатель Д. Э. Харитоновича. СПб.: Изд-во Ивана Лимбаха, 2011. – 416 с.

Загребельна І.

Студентка гр. БШМК-19

Науковий керівник канд. політ. наук, доц. Кадлубович Т. І.
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна

ПОЛІТИКА ЯК ГРА

Феномен гри проникає в різні сфери суспільства і види діяльності людини. Велике значення набуває проблема визначення ролі гри в конструюванні соціальної реальності. Зокрема, політичний процес сучасного світу все більше нагадує велику гру, хоча ще Й.Хейзинга говорив, що «будь-яка правова або політична спільнота за своєю природою має низку ознак, які пов'язують її зі спільнотою ігровою» [4, 288].

Дослідники, зокрема, Ж.Бодрійяр, П.Бурдьє, Л.Витгенштейн, Ж.Деррида, Ж.-Ф.Ліотар, Ж.-П.Сартр, М.Фуко та ін., починаючи з середини ХХ ст., намагаються описувати сучасне постіндустріальне суспільство за допомогою категорії гри, яка трактується ними як система,

здатна до самоорганізації, «покликана врівноважити в мультикультуральному соціальному просторі позиції окремого актора та надіндивідуальних структур» [3].

Більшість з них приходять до висновку, що гра лише при поверховому погляді на неї здається чимось «дитячим» та не заслуговує на увагу, асоціюється з чимось веселим і протиставляється серйозному. Навіть Й.Хейзинга [4] весь час аналізує гру в дуальній системі «гра – серйозність». В той же час науковець, аналізуючи ознаки гри, зазначає: «Гра – це боротьба...» [4, 39]. Якщо політика – це боротьба за владу, то є підстави для її ігрового аналізу.

В чому ж специфіка тої гри, в яку грають політики? По-перше, політика – особливий вид діяльності політичних груп та особистостей по встановленню правил життєдіяльності людей, наприклад, в державі, встановленню і підтриманню порядку в ній відповідно до прийнятих норм та принципів. По-друге, політична гра має особливий об'єкт та результат – владу. Владу потрібно виборювати, завойовувати, нею потрібно володіти. «Влада має унікальну особливість – її завжди мало» [1], оскільки її завжди намагаються обмежити закони, опозиція, об'єктивні обставини. По-третє, політик ніколи не хоче грати за чужими правилами, він намагається бути і гравцем, і автором гри. Тому можна говорити про те, що політична гра є дворівневою та відбувається у двох сферах публічної та закритої, «власної» гри [1]. Сфера публічної гри політики діє в межах загальних правил, граючи нарівні з іншими гравцями. У закритій сфері він намагається встановити свої правила, шантажувати, підкупати, маніпулювати, йти на компроміси. В цьому випадку «ігрові форми» використовуються «більш або менш свідомо» для приховування намірів. Таку діяльність Й.Хейзинга називає «удаваною грою» [4, 283]

Ще однією особливістю політичної гри, на думку Б.Мотузенко [1], є поділ ролей серед учасників політики. Такими ролями є політичні гравці, що діють у публічній сфері, вершители, що використовують будь-які

засоби для встановлення власних правил гри, та глядачі, тобто ті, хто, як правило, бачить лише публічну сферу гри. Така роль призначається зазвичай громадянам.

«Будь-яка ігрова система, – зазначає І.Оніщенко, – це інший світ... В середині системи гри діють власні особливі правила, своя мова, що зрозуміла лише гравцям, певні знаки, раціональність, які доступні лише їм та творцям гри» [2, 132]. Тому потрібно зробити так, щоб кожний громадянин сучасного демократичного суспільства все ж таки «розумів» правила сучасної для нього політичної гри, брав активну участь в ній та впливав на політичне життя власної країни.

Література

1. Мотузенко, Б. Политика как игра (основы игрового анализа политики) / Б. Мотузенко, О. Кершис [Электронный ресурс] – Режим доступа http://netgorod.narod.ru/articls/Motuzenko_Kershits.htm
2. Оніщенко І. Політичне поле як ігрова система / Ірина Оніщенко // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. – 2013 / 6 (68) – с. 325 – С. 217-134.
3. Придатченко, М. В. Роль игры в конструировании социальной реальности: автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. социол. наук: специальность 22.00.04 «Соц. структура, соц. ин-ты и процессы» – Нижний Новгород: 2007. – 22 с. [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://cheloveknauka.com/rol-igry-v-konstruirovanii-sotsialnoy-realnosti>
4. Хейзинга Й. Homo ludens. Человек играющий / Сост., предисл. и пер. с нидерл. Д. В. Сильвестрова; Коммент., указатель Д. Э. Харитоновича. СПб.: Изд-во Ивана Лимбаха, 2011. – 416 с.